

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Разоқов Хуршед Соҳибназарович дар мавзуи «Истифодаи афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллӣ дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз руи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот

Дигаргуниҳои иҷтимоию иқтисодӣ ва фарҳангӣ, ки дар Тоҷикистон ба вуқӯъ пайваста истодаанд, вазифаҳои тақмили сифати кори тарбиявии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, аз ҷумла тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ, ва муайян кардани роҳҳои самараноктари раванди мазкурро ба миён гузоштаанд. Ҷиҳати татбиқи бомуваффақият ва эҷодкоронаи вазифаҳои мазкур зарур аст таҷриба ва афкори андӯхташуда дар рафти рушди ҷамъиятӣ ҳамачониба омӯхта шуда, объективона арзёбӣ ва мавриди истифода қарор дода шаванд.

Маълум аст, ки инсон бо арзишҳо ва армонҳои умумиинсонӣ бо роҳи пайваст шудан бо фарҳанги миллӣ шинос мешавад. Дарки ҷавонон аз он, ки дар кадом фарҳанг онҳо ҳаёт ба сар мебаранд, ба кадом фарҳанг тааллуқ доранд, вазифаи муҳимтарини тарбияи муосир ба шумор меравад, зеро фарҳанг, тавре ки академик Л.С. Лихачев қайд мекунад, одамонро, ки дар фазои муайян маскун шудаанд, аз аҳолии оддӣ ба халқ ва миллат табдил медиҳад. Дар дарки мансубият ба фарҳанги миллии худ решаҳои маънавият, ахлоқ, шахрвандӣ, ватандӯстӣ, омодагӣ ба ҳимояи мусаллаҳонаи Ватан ва худвижагии шахсият реша доранд. Аз ин рӯ, суҳан бояд дар бораи тарбияи инсонии фарҳанги миллӣ равад.

Дар иртибот ба ин масоил муаллифи диссертатсия қайд менамояд, ки анъанаҳои миллӣ, тарзи ҳаёти миллию психологӣ, маънавиёт, меъёрҳои иҷтимоию ахлоқии рафтори насли наврасро муайян мекунад.

Дар ин сатҳ, яке аз вазифаҳои муҳимми муассисаҳои муосир, сайқал додани маҳорати ҳамаи иштирокчиёни раванди педагогӣ ва ба онҳо фароҳам овардани имконият барои нишон додани қобилиятҳои эҷодӣ мебошад.

Дар таҳқиқот вазифаи умумӣ, таҳияи асосҳои педагогӣ, талаботҳои илмӣ-назариявӣ, ташаккули тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстӣ, таъмини рушди нерӯҳои зехнӣ, ҳавасмандгардонии омӯзгорон дар инкишофи бошууронаи қобилиятҳои фикрӣ таҳлилу баррасӣ шудааст.

Муҳаққиқ зимни омӯзиш ба таври муфассал таҳқиқотҳои анҷомдодаи олимони соҳаи педагогика, психология, философияро мавриди таҳлил қарор додааст, ки дар онҳо масъалаҳои умуминазариявии ҷанбаҳои гуногуни анъанаҳои миллӣ дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ ба инобат гирифта шудааст.

Муаллиф қайд менамояд, ки гарчанде дар илми педагогикаи ватанӣ миқдори муайяни таҳқиқотҳо оид ба анъанаҳои миллӣ дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ анҷом дода шуда бошанд ҳам, дар илми педагогикаи ватанӣ назарияи ягона ва муносибати методологӣ бо истифода аз афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллӣ дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ мавҷуд нест. Дар китобҳои педагогика низ доир ба асосҳои илмии анъанаҳои миллӣ дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстӣ бо истифода аз афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI маълумоти кам мавҷуд мебошад, ки ба талаботҳои таҷрибаи муосири педагогӣ ҷавобгӯ намебошад.

Пажӯҳишгар асоснокӣ ва саҳеҳияти қоидаҳо, хулосаҳо ва тавсияҳо, методологияи дониши илмӣ, мантиқи назарияи маърифат, истифодаи методҳои гуногуни назариявӣ ва амалӣ, санҷиши озмоишии қонуниятҳои

муқарраршуда, мувофиқати фарзу тахминҳои ибтидоӣ бо хулосаҳои асосӣ, инчунин ҷамъбасти таҷрибаи пешқадам, анҷоми ҳар як марҳила, муҳимияти илмӣ, мақсад, фарзият давоми мантиқии яқдигар буда, ба талаботҳои қабулшуда нисбат ба кори илмӣ- таҳқиқотӣ дар доираи истифодаи афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллӣ дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ анҷом додааст. Иштироки шахсии муаллиф дар гирифтани натиҷаҳои илмӣ дар мақолаҳо, тезисҳо, дар асосноккунии назариявӣ ва илмӣ-амалии масъала ва рушди он баён ёфтааст.

Ҳамзамон, бояд қайд намуд, ки муқаррароти дар таҳқиқот пешниҳодшуда бо дидгоҳи назариявӣ ва методологӣ, асоснокӣ ва комилан мувофиқ будан бо масоили гузошташуда ва предмети таҳқиқот якхела буда, инкишофи тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстиро бо истифодаи афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллӣ дар хонандагони синфҳои болоӣ таъмин менамоянд.

Ҳамчунин, барои тасдиқи ҳолатҳои дар фарзия овардашуда, муқоисаи натиҷаҳои дар гурӯҳи назоратӣ ва таҷрибавӣ ба даст омада бо таҷрибаи шахсии муаллиф, ба сифати омӯзгор ва роҳбари гурӯҳ, инчунин омӯзгороне, ки дар кори таҷрибавӣ-эксперименталӣ фаъолона иштирок намуданд, истифода бурда шудааст.

Ҳамин тавр, метавон иброз дошт, ки дар муқоиса бо дигар муҳаққиқон Разоқов Хуршед Соҳибназарович тавонистааст нисбатан зиёдтар аз адабиёт бо забони тоҷикӣ ва муҳаққиқони ватанӣ истифода бурда, мазмуни автореферат, маводҳои нашршуда ба мавзӯ ва мазмуни диссертатсия мувофиқат менамояд.

Хулоса, диссертатсияи Разоқов Хуршед Соҳибназарович дар мавзӯи «Истифодаи афкори педагогии мутафаккирони форсу тоҷики асрҳои X–XI ва анъанаҳои миллӣ дар тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии хонандагони синфҳои болоӣ» таҳқиқоти илмии мустақилона иҷрошуда ва ба анҷомрасида буда, он ҷавобгӯӣ ба талаботҳои ҚОА назди президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Кори таҳқиқотӣ барои дифои дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01- педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) тавсия карда мешавад.

Муқарриз: номзади илмҳои педагогӣ,
омӯзгори калони кафедраи забонҳои
хориҷии Донишқадаи фарҳанг ва санъати
Тоҷикистон ба номи М. Турсунзода

Самадова Г. Ю.

29.08.2022

Маълумот барои тамос:

734033, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи Борбад, 73А;
Телефон: (992 372) 231-18-27; ; Почтаи электронӣ: tajartins@yandex.com

“Имзои Самадова Гулҷаҳон Юсуфҷоновнаро тасдиқ мекунам”

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва
корҳои махсус

Ҳамидова З.Ҳ.